

Role akademických pracovišť v inovačních procesech

Vladimír Mařík

ČVUT FEL

Úvod

Oblast ICT zaměstnává **130 tis. lidí**

Export zboží dosáhl 360 mld Kč v roce 2008, tj. **15% exportu ČR**

Export ICT služeb 13,6 mld Kč

Vysoká přidaná hodnota na hlavu - 1,8 mil. Kč

Měli bychom se stát významným státem v oblasti ICT, zejména v oblasti **služeb s přidanou hodnotou**, jakými jsou nejen vývoj SW řešení a aplikací, ale také **výzkum a vývoj**

Nechceme být zdrojem levné pracovní síly

Další rozvoj oblasti nemá smysl bez rozvoje vlastní vědecké základny

Úvod

Za posledních 10 let vzrostl počet odborníků zaměstnaných v oblasti ICT o 49.400

Bez cílené podpory výchovy ICT odborníků ze strany státu toto tempo neudržíme

Základními klíčovými faktory

- kvalita lidských zdrojů
- schopnost transferu teoretických i experimentálních výsledků směrem k reálným aplikacím

ICT jádrem zásadních inovací ve zpracovatelském průmyslu i všech druzích služeb

Výzkum v akademických institucích - startovací bod inovačních procesů

Předpoklady úspěšných inovací

Kvalitní výsledky mohou vznikat pouze na pracovištích, která považují kvalitu a mezinárodní špičkovost výsledků za jádro své dlouhodobé vize, doslova za podstatu své existence.

Výzkum a výchova opravdových odborníků by neměly být uměle separovány.

Hodně kvalitních pracovišť a výsledků, **ale chybí efektivní nástroje pro přenos výsledků do praxe, metody a metodologie pro podporu inovací**

Předpoklady úspěšných inovací

Modely pro transfer technologií

- **Hospodářské smlouvy**
- **Prodej patentů a licencí**
- **Společné laboratoře**
- **Start-up firmy**
- **Spin-off firmy**
- **Centra transferu technologií**
- **Inkubátory a technologické parky**

Žádný z uvedených modelů nemůže být uveden v život bez skutečné snahy obou zúčastněných stran inovací či transferu dosáhnout.

Předpoklady úspěšných inovací

České firmy teprve začínají chápat

- nezbytnost finančního vkladu pro hladký průběh transferu,
- **znalosti a IPR jsou obchodní komoditou**, pro něž se postupně vytváří trh jako pro jakoukoliv komoditu jinou

Věda a výzkum - situace

Roztříštěnost financování

- administrativní náročnost malých grantů
- bojujeme mezi sebou místo integrující role větších grantů
- neschopnost vytvářet týmy dosahující „critical mass“

Výtěžnost výzkumu financovaného EU není v ČR dostatečná

Plošnost financování podporuje průměrnost

- hodnocení povrchní a formální
- **institucionální financování versus účelové**

Řízení procesu výzkum - vývoj - inovace značně roztržitěné

MŠMT – výzkum, MPO – vývoj a inovace, AV ČR – samostatná kapitola

RVVI – rozdělování prostředků

Věda a výzkum v ČR

Nedostatečně řízená orientace výzkumu:

- ICT by měla patřit mezi nejklíčovější priority

Inovační procesy v globalizovaném světě

- globalní versus regionální inovace

Je třeba jasně identifikovat špičku a cíleně ji podporovat

- výzkumné univerzity a centra excelence

Propojení výzkumných organizací různého typu – velmi významné pro ČR

Věda a výzkum v ČR

Náročná evaluace vysokých škol a jednotlivých vysokoškolských pracovišť i výzkumných ústavů podle mezinárodně platných multikriteriálních měřítek pro excelenci a využitelnost výsledků jako nástroj diferencovaného financování by mělo významný motivační účinek

Výchova a motivace k inovacím - dosud chybí

Podpora inovací jako vysoká vládní priorita – jsme si toho vědomi?

Start-upy a spin-offy

- nedostatek zkušeností a kapitálu
- zastaralé pojetí
- pomoc Czechinvestu – inkubátor v Silicon Valley
- administrativní a právní složitost

Spolupráce škol a ústavů s praxí

Je třeba zásadních změn

Spolupráce VŠ a výzkumných organizací na zcela nedostatečné úrovni

Je třeba jít až na úroveň skutečného partnerství

Dnešní ICT trh = prostředí s vysokým stupněm korupce, nemotivuje k inovacím, ke spolupráci s universitami

Jak dnes průmysl vnímá VŠ?

- zahraniční firmy hledají špičková řešení
- velké tuzemské firmy hledají absolventy
- SME – hledají inovace, jsou však finančně slabé

Spolupráce škol a ústavů s praxí

Jak se naopak dívají vysoké školy na průmysl?

- doplňkové financování
- „povinní“ partneři k EU či MPO projektům

Spolupráce VŠ s průmyslovou praxí je na nízké úrovni:

Průmysl financuje výzkum na VŠ ve výši jen z 0,7 % prostředků na výzkum, což je 4x méně než průměr v EU (v Dánsku 5,5%, Finsku 4,5%, v Rakousku 2,8%).

Velkou překážkou zvyšování objemu investic ze strany průmyslu - způsob řízení VŠ s rozhodujícím vlivem akademických senátů (velké pravomoci a žádná zodpovědnost)

Management VŠ paradoxně skládá účty jen svým zaměstnancům (které má řídit) a studentům (které má vychovávat) a je hodnocen na základě senátem uměle vytvářených a subjektivně vyhodnocovaných kritérií: cílem je přežít, dále existovat a dostávat (pokud možno vyšší) dotaci.

To pro průmysl nepředstavuje stabilní prostředí.

Splupráce škol a ústavů s praxí

Úloha výzkumných středisek velkých světových firem

- velmi významná pro rozvoj potenciálu
- přinášejí objektivní mezinárodní srovnání
- vykazují o 40-60 procent vyšší efektivitu

Některá doporučení

- Podmínkou lepší spolupráce s průmyslem je **otevření VŠ**
- Nutno zvýšit **nabídku a poptávku výzkumu**
  - akademický sektor se musí více zajímat o skutečné potřeby praxe
  - stát musí vyvolávat zvýšenou poptávku (pobídky, projekty)
  - je třeba najít adekvátní mechanismy financování transferu
- Nutno **diferencovat špičková pracoviště** a jejich financování
- **Koncentrace ICT výzkumu** a jeho bezprostřední napojení na inovační procesy
  - projekt Českého institutu informatiky a kybernetiky - Centra excellence Antonína Svobody
- Vyhlásit **podporu vědě a výzkumu, transferu technologií a inovacím** jako jednu z hlavních priorit vlády ČR